

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izkuši nedelja in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leta 5 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 5 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 5 K, za pol leta 3 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 3 K 30 h. Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša postolina. — Na naročbe treh istodebnih vpečitljivatih naročnin se ne izplača. — Za oznanila se plačuje od piterostopne petič-vrste po 12 h, če se oznanilo tiskat enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se trikrat ali večkrat. — Doprisi naj se izvole frankovati. — Kopij se ne vratajo. — Uredništvo in upravljenje je v Knezovi ulicih št. 5, in sicer uredništvo v 1. nadst., upravljenje pa v pritliju. — Upravljenje naj se blagovolje poslužiti naročninam, reklamacijam, oznanilam, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Pesamezne številke po 10 h.

Uredništva telefon št. 34.

Upravljenja telefon št. 35.

Balkanska pisma.

Srbija: Položaj. — Izgvan časnikar. — Ljudske čitalnice v Srbiji. — Čuden štrajk. — Brezvestnost pri nakupih vojnega materiala. — Plovdivski katoliški nadškof Menini. — Stara Srbija in Makedonija: Položaj. — Topovsko vprašanje.

Belgrad, 7. aprila.

(vt.) Teh dni se je mnogo govorilo o rešenju zarotniškega vprašanja in o obnovitvi rednih diplomatskih odnošajev z Anglico. V ministrstvu zunanjih zadev in na dvoru so bila vsak dan dolgotrajna posvetovanja ali med člani vlade samimi, ali pa je tem posvetovanjem prisvojil sam kralj. Že se je smatralo, da se vprašanje o obnovitvi rednih diplomatskih odnošajev z Anglico reši v najkrajšem času — v tem zmislu se so izjavljali tudi listi, ki so zelo blizu vladi — ali nenadoma, popolnoma nepričakovano se razglasili, da je vlada odložila rešitev tega težkega vprašanja na poznejše čase, a sedaj se briga edino za posojilo in za nakup novih topov, muncije itd.

Ta nagel preobrat v nazorih vlade o rešitvi zarotniškega vprašanja je vse iznenadil, posebno zato, ker vlada ni dovoljno motivirala tega preobrata v svojih pogledih na obnovitev rednih odnošajev z Anglico, oziroma na rešenje zarotniškega vprašanja. Ona kratkomalo pravi, da ji niso znane zahteve angleške vlade, ker da se ta ni neposredno obrnila s svojimi zahtevami na srbsko vlado. Ta motivacija je smešna. Anglija se niti ne mora obrniti s svojimi zahtevami neposredno na srbsko vlado, ker bi to značilo vmešavati se v interne zadeve slobodne kraljevine, a tega Anglija, ki ve kaj je tak, noče storiti in zato se morajo voditi pogajanja med srbsko in angleško vlado po posredovanju privatnih oseb, katerim zaupa srbska in angleška vlada. Taka oseba je bil Nikola Jovanović, katerega je srbska vlada poslala v London formalno kot trgov. komisarja, a v istini je bila njegova zadača, da poizve pri an-

gleški vladi za pogoje, pod katerimi bi ona zopet obnovila redne diplomatske odnošaje s Srbijo. Razume se, da N. Jovanović, ki pri angleški vladi ni bil akreditiran kot službeni zastopnik Srbije, ni mogel govoriti z angleškim ministrom zunanjih stvari službeno, nego samo kot privatna oseba in kot tak je tudi zvedel za angleške pogoje, o katerih je potem osebno reforiral v Belgradu srbski vlad.

To tukaj je šla stvar pravilnim potom, ali v Belgradu je zadeva postala čudna. Vlada najprej resno razpravlja o pogojih, ki jih je N. Jovanović prinesel iz Londona in razglasila, da se zarotniško vprašanje reši v najkrajšem času, pa tudi z Anglico se obnovijo redni diplomatski odnošaji. Ta humbug je trajal nekaj dni, potem je pa vlada kratkomalo izjavila, da ji niso znani pogoji Anglike in da zato odloži rešitev zarotniškega vprašanja dokler se ne reši vprašanje o posojilu in o oboroženju vojske z novim orojem.

To je — da budi Bog s nama! — Zakaj vlada ne pristopi k rešenju zarotniškega vprašanja, ko so zarotniki sami pripravljeni, da izstopijo iz vojske, samo da se na ta način omogoči obnovitev rednih odnošajev z Anglico, od cesar bi imela velikih koristi? Vladno vedenje je toraj nerazumljivo in neologično. Navaden človek izgubi ves kredit, ako v enem vprašanju trdi danes eno, a jutri drugo, a kaj naj se reče o vladi kakve države, ako je take nekonsekventna?

Dopisnik dunajske „Die Zeit“ je zopet ekspresno izgnan iz Srbije. To je že četrti, a upati je, da tudi poslednji izgon Steinhardtov, ker sedaj mu srbska vlada gotovo več ne dovoli povratka, kar bi bilo povsem umestno. Ta človek stalno dela neumnosti in pošilja najgorostasnejše laži o Srbiji v svet, a razen tega je tudi nesramen, kakor more biti samo Žid. Ko se je iz poslednjega izgona povrnil v Belgrad, je postal pameten in vsi smo že mislili, da je človek trdno sklenil,

imamo še vedno dovolj drobiža, ki je dosti večji od navedenih malčkov, katerega pa vendar ni moči zagledati iz tega vzroka, ker je premajhen.

Za opazovanje nevidnih predmetov se poslužujemo, kakor znano, mikroskopov. Posrečilo se je v zadnjih letih dvigniti te instrumente na jako visoko stopnjo popolnosti.

Vsi do leta 1886. napravljeni optični sistemi so dajali jasne, ostro črtane slike samo za žarke ene spektralne barve; za vse ostale barve so bile slike nejasne, ali so bile s šarenimi konturami obrobljene, ali pa meglene. Takrat pa je steklarna za optične in druge znanstvene smotre „stekleno-tehnični laboratorij Schotta in sodrugov v Jeni po dolgotrajnih, mnogih let se vršenih poskusih iznašla boljša stekla, ki so glede lomljenja svetlobe in pršenja barv ustvarila dosti ugodnejše odnošaje za napravo mikroskopnih zistemov, kakor so jih imela vsa Crown in Flint-stekla, ki so bila dotlej v rabi.

S pomočjo teh stekel in novih lečnih konstrukcij je upeljal C. Zeiss pod Abbéjevim vodstvom mikroskopne objektive, ki so se odlikovali s

da ostane definitivno pameten. Ali — stara navada je železna srajca. Steinhardt ni mogel ostati soliden in teh dni je postal zopet nesramen. Uredništvo njegovega lista ga je brezjavno vprašalo, da li je istina, da je kralj abdiciral in Steinhardt je brezjavno odgovoril: Za sedaj kralj še ni abdiciral.

Tako bagateliziranje! „Za sedaj kralj še ni abdiciral!“ Ta človek govorji o srbskem kralju kot o kakem okrajnem glavarju — in zato se mu je pokazalo meja. Sedaj je v Zemunu in žalostno gleda na Belgrad. Včeraj — takoj ko je bil Steinhardt izgnan — so šli nekateri časnikarji v Zemun, da govorijo z njim in oni pripovedujejo, da Steinhardt ne more pojmiti, zakaj je izgnan! To je v istini čuden človek! Ko bi kak srbski časnikar iz Dunaja pošiljal v Belgrad take vesti o avstrijskem cesarju in ko bi ga tako bagatelizoval, ne bi ga avstrijska vlada izgnala nego — zaprla.

Sedaj bo Steinhardt zopet nadlegoval srbsko vlado s prošnjami, naj mu dovoli, da so povrne. Ali upati je, da bo srbska vlada sedaj pametnejša in mu ne dovoli več povratka, ker on je nepopolnijiv grešnik.

Interesantne so srbske ljudske čitalnice. Narod je zelo ukaželjen, ali ker je še vedno mnogo analfabetov, ne morejo čitati. Pa vseeno kmetje pridno ustanavljajo čitalnice, v katerih oni, ki znajo čitati, čitajo sami, a oni, ki čitati ne znajo, se zbirajo ob določenem času v čitalnici in potem jim učitelj na glas čita časopise in knjige, a razen tega jim nerazumljive stvari tudi razlagata.

Takih ljudskih čitalnic je v Srbiji zelo mnogo, ker se učitelji zelo trudijo, da kmetsko ljudstvo povzdignejo kulturno. Kmetje učiteljev trud in delo cenijo, radi prihajajo na takaj javna čitanja in razlaganja, a učitelje — kakor sem že enkrat naglasil — zelo spoštujejo.

Imamo še vedno dovolj drobiža, ki je

da dajejo sliko do 3000 lin. p. Vendar je delo s takimi povečavami, jasno utrdljivo, orientacija je slaba, tudi se slike pogosto nejasne in temne, ne glede na to, da zahtevajo take povečave izborne tehnike s strani preparatorja. Za delo rabimo torej manj močne okularje in se peslužimo krepkejših samo za štetje, za pregled glede lege itd.

Objektivi, ki proizvajajo tako visoke povečave, so redno samo imeržijski objektivi. Pri teh sistemih denimo med objektiv in predmet kapljico destilirane vode (vodenim imeržijo) ali posebnega, navadno cedrovega olja (oljna ali homogenna imeržija). Na ta način zmanjšamo namreč prehodno lomljenje svetlobe (iz stekla v zrak in od tod zopet v steklo.) Immeržijski sistemi se odlikujejo vso svetlosti, jasnosti in natančnosti slik.

Človek je skušal vedno izpopolniti svoje naprave, in je tako tudi tukaj dospel do popolnosti, ki je sploh mogoča. Ali kakor povsodi, stavljene so mu tudi v mikroskopiji meje. Močne je še, da dobimo objektive, ki bodo imeli še nekaj večjo lastno povečavo, tako da ne bomo trebali mu-

goče načine izkazuje svojo naklonjenost...

Sofijski „Mir“, organ bolgarskih narodnih liberalcev je javil teh oni, da je katoliški nadškof Menini v Plovdivu, ko je potoval čez Sofijo v Rim, predložil bolgarski vladni, da se bolgarska cerkev podredi rimskemu papecu, katerega naj se prizna za vrhovnega poglavarja. Isti list pripominja, da postane vsled tega neumestnega predloga položaj nadškofa Meninija nemogoč.

Bolgarska vlada te vesti sicer še ni dementirala, ali se vseeno ne vraruje v njeno istinitost, ker je Menini preveč pameten, da bi predlagal take neumnosti bolgarski vladni, ko ve, da ne bi imel nobenega uspeha, pač pa bi svoji cerkvi škodil.

V pravoslavne narode katolicizem nikdar ne bo prodrl, to je jasno. Ako Rim s pomočjo klerikalne Avstrije razvije še tako agitacijo v prilog pristopanja h katoliški veri na Balkanu — uspeha ne bo. Za denar — tega za take svrhe Avstrija vedno ima dovolj — se dobi kaka dušica, ali en masse in trajno balkanski narodi ne bodo pristopali h katolicizmu.

Za ilustracijo neznosnih razmer, v katerih živi slovensko (srbsko in bolgarsko) prebivalstvo v evropski Turški, naj služi naslednji slučaj: Arnaut Azem iz vasi Šurlanca, gajilanskograča (vilajet Kosovo) sporočil je srbskim kmetom v vasi Pajšana, naj mu izplačajo 60 turških lir (1380 kron), sicer jim s svojimi tovariški zaže vas, a njih pobije! Orožja srbski kmetje ne smejo imeti in se toraj ne morejo niti braniti, a turške oblasti se ne brigajo za njih sigurnost in tako bodo kmetje morali zbrati teh 60 turških lir in jih dati armavtskemu razbojniku. Imenovani razbojnik je že dobil na enak način od srbskih kmetov v vasi Ornegra 25 turških lir (675 kron)!

Ni čuda, ako je narod že obupal, ker so davki tako visoki, da jih ko

LISTEK.

Naravoslovne črtice.

IX.

(Mikroskopi — ahromati in apohromati — ultra mikroskopični drebei — kovinske bolezni).

Naravoslovci niso tako močno začušeni, kakor smo lahko posneli iz zadnjega listka, in imajo ravno tako svoj nevidni svet za sabo, kakor najbolj brumen tercijal in najbolj zabit kranjski farucelj, ki verjame na coprnice, pana hudiče in jih izganja iz obsedencev.

Seveda imajo naše legije vse drugo moč, kakor tiste nebeške in podzemne kohorte, ki se pri natančnejšem opazovanju izkažejo redno kot „emanacije“ kako prebrisanih možgan, emanacije v vseh vekih in pri vseh narodih pojavljajočega se farštva, ki si je, odkar svet stoji, stavilo za svojo nalogo, skrbeti za to, da ne izumre prezgodaj človeška neumnost.

Poleg nevidnega molekularnega, atomskega in elektronskega sveta

posebno popravo hromatičnih in sferičnih nerednosti.

Vrhunc optičnih finosti so pa dosegli objektivi, katerim je njih izračunitelj nadeljel ime apohromatov. Pri teh lečnih sistemih združujejo se slike za skoro vse spektralne barve enako dobro; korekcija barv je tako za sredo, kakor na robih vidnega polja izvrstna, in končno se združujejo po 3 barve v eni točki.

Praktično se spozna dobrota teh stekel v tem, da se žarki dosti popolnejše združujejo in da dajejo tem popolnejše, tem jasnejše in tembolj ostočne slike. Naravne barve objektov ostanejo ohranjene, in slike so tako v sredini kakor proti robu enako ostočne.

V zadnjih letih izdelujejo razne tvrdke jako dobre mikroskope in objektive. Tudi apohromate delajo poleg ahromatov po mnogih optičnih tovarnah. Ker so apohromati jako dragi, rabijo navadno ahromate, ki končno za navadna raziskavanja tudi zadovoljajo.

Najboljši mikroskopični objektivi

povečajo sami zase objekt okrog 250krat linearne povečave. V zvezci

čiti se z okularji višje stopnje. Ali povečevanje ne gre v neizmernost. Helmholz in Abbé sta dognala, da tudi najidealnejši mikroskop ne morejo napraviti vidljivih drobecov, katerih premer je manjši nego 0.0002 mm, ker se pri še manjših predmetih povečujejo optične nerednosti, ki one-mogočajojo natančno smotrenje. Seveda je to v zvezi z daljino valov, oziroma tresljajev svetlobnega étra.

Vendar se je pred kratkim časom posrečilo dvema učenjakom: H. Siedentopfu in R. Zsigmondyju mikroskopičnim potom zaznati predmete, katerih neznatnost leži daleč pod napovedano mejo. Seveda se ne vidi teh drobecov jasno, vendar se jih da še meriti. Pri tem so določili premer njihov 0.000004 mm.

Kot predmet za preiskovanje sta vzel opazovalca tako imenovane zlato-rubinaste steklo. Tako steklo je tedaj, ko ga prvič vzamejo iz ogaja, popolnoma brezbarvno. Ako ga pa na novo segrejo in potem počasi ohlajajo, se spremeni v njem nahajajoče se zlato tako, da pobarva steklo, kar se je že ravnalo z njim: rdeče, zeleno, modro ali vijoličasto. (Dalje pri-

maj plača, a potem pride še „arnavtski“ davek! Narod ne more živeti, zanju domove in odhaja v goro, kjer se živi slobodno vstaško življene, ali pa v Ameriko...

* * *

Že nekaj let se v Srbiji govori o oboroženju srbske artiljerije z brzostrelimi topovi in vse se strinja v tem, da je to eno najvažnejših vprašanj, ki se ima rešiti. S tem vprašanjem je pa ozko spojeno tudi vprašanje o posojilu, s katerim bi se oboroženje artiljerije financiralo. Na tem vprašaju je spomladi lanskega leta padla vlada zmernih radikalcev — ravno ko je celo delo takoreko že končalo in je trebala samo še narodna skupština dati svoj votum. Nova vlada, sestavljena iz mlajših radikalcev, je začela od začetka in posojilo je že sklenila, a ga je sama opustila, predno ga je predložila narodni skupštini na odobrenje, ker ga je vsa javnost enočasno obsodila kot avstrijsko posojilo.

Cela stvar je sedaj stopila v novo fazo svojega razvoja. Vlada misli razdeliti posojilo na dva dela: posebej sklene posojilo za nakup topov, a posebej za gradnjo novih železnic! Posojilo za nakup topov se sklene v oni državi, kjer se kupijo topovi, a železnično posojilo v oni državi, kjer se nabavi material za železnice. Ta način zaključenja posojila je zelo dober — samo ako bo vlada dosti spretina, da ga pod povoljnimi pogoji zaključi. Znano je, da stojijo tovarne topov v ozkih zvezah z denarnimi zavodi, pa bo dotična tovarna, pri kateri Srbija kupi topove, drage volje intervenirala pri denarnih zavodih za posojilo. Isto velja za tovarne železničnega materiala.

Topovi se kupijo najbrže pri Krupu v Nemčiji, ker se je večina članov toposke komisije, ki je izvršila poskuse s topovi iz Krupove, Erhardove, Škodove in Schneiderjeve tovarne izjavila za Krupov top. Neistinita je veste tržaške „Edinosti“, da se je večina članov komisije izjavila za Škodov top, a smešna je jemnjada istega lista, da zopet Nemec dobi, a Slovan izgubi. Pred vsem je veliko vprašanje, da lije Škodova tovarna slovansko podjetje? Ime je sicer slovansko, ali je notorična istina, da so to podjetje financirali dunajski bančni zavodi! Pa da je to tudi čisto slovansko podjetje, ne omenja na stvari čisto ničesar. Srbija ne potrebuje slovanskih in cenenih (Škodovi topovi so najcenejši) topov, nego **dobre** topove! Ako bi Srbiji bila glavno cena, a kvaliteta sporedna stvar, potem bi bilo pač najbolje, da zadrži stare topove, ker to je ne bi nič stalo!

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 9. aprila. Zopet se je raznesla vest, da se Gautschevo ministrstvo v najkrajšem času

parlamentarizuje. Iz vodilnih parlamentarnih krogov pa se ta veste odločno zanika. Tozadevnega poganja sploh ni med strankami in vladom, niti ga je pričakovati v bližnji bodočnosti. Res je sicer, da bo vsled imenovanja koalicijskega ministrstva na Ogrskem dozorela zahteva, da se tudi avstrijsko ministrstvo parlamentarizuje, toda to vprašanje ne pride prej resno v poštev, dokler se razmere na Ogrskem popolnom na uredijo ter se ne zvedo na mere ogrske vlade.

Ali bo za Slovane na Ogrskem sedaj bolje?

Budimpešta, 9. aprila. Neposredno pred rešitvijo krize je izdala slovaška narodna stranka po svojem predsedniku dr. Mudronu manifest, ki opisuje pretužne razmere za slovaški narod pod vladajočim zistemom. Padec liberalne stranke ni v tem pogledu ničesar spremenil, ker koalicija postopa glede svobode in pravičnosti napram nemadžarskim narodnostim ravno tako kruto. Potem našteva manifest zahutev slovaškega naroda, kakor: splošno, direktno, tajno volilno pravico brez cenzure, pravico svobodnega shajanja in združevanja, temeljito reformo administracije, ki se bo primerno ozirala na slovaške pokrajine in slovaško narodnost, enakopravnost slovaškega jezika pri sodiščih; pravo avtonomijo občin in okrajev; davčno reformo z progresivnim davčnim zistemom; povzdigo industrije in obrti, ustavitev elementarnih in srednjih šol s slovaškim učnim jezikom.

Mir na Ogrskem.

Budimpešta, 9. aprila. Po celem deželi je zavladalo veliko navdušenje, da se je dosegel mir z zmago koalicije. Povsod se prirejajo v ta namen slavnosti, hiše so v zastavah in zvezcer razsvetljene.

„Budapesti Hirlap“ je prinesel razgovore z novimi ministri. Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil: „Z veseljem sem prevzel sestavo ministrstva v družbi mož, ki zastopajo večino naroda in s katerimi sem v velikih vprašanjih narodnega boja enih misli. Veseli me, da morem narodui stvari izkazati uslugo, ker dasi je novo ministrstvo le prehodno, vendar upam, da bomo mogli razvijati blagodejno delavnost. Prizadevali si bodovali pospeševati tako potrebni in zaželeni mir med kraljem in narodom.“ — Naučni minister grof Apponyi: Kar se bo dalo storiti v malem delokrogu prehodne vlade, bom storil z božjo pomočjo. Poudarjati je treba, da je ministrstvo samo prehodno, ki je poklicano, da reši le gotova vprašanja. Velika vprašanja med kraljem in narodom so ostala še nerešena do tedaj, da se izjaviti narod.“ Gleda volilne reforme je reklo, da je uverjen, da se bo narodna stvar z njim ojačila. — Trgovinski minister Fr. Kossuth je reklo: „Vsa velika

bili vedve lačni. Zdaj budi konec temu. Sklenil sem, da umrjem...“

„Jaz umrjem s teboj,“ je nekako patetično zaklicalista Tomajka in se stisnila k svojemu možu, Ada pa je molče odložila svoje šivanje, pristopila k očetu in položila roko na njegovo ramo, kakor bi hotela s tem izreči, da je tudi ona pripravljena, iti v smrt.

Misel na skupno smrt jih je tako približala, da so se zopet začeli ljubiti, vse medsebojno sovraštvo, ki se je razvilo v zadnjih mesecih v njihovih srcih, je izginilo. Mirno, z neko posebno nežnostjo so se dogovarjali, kako se ločijo od tega sveta. Samo eno skrb je imela Tomajka.

„Neki revni vdomi v sosedni hiši sem dolžna pet goldinarjev; drugi dolgorvi mi ne teže vesti, ali ta dolg moram plačati.“

„Gotovo — ta dolg se mora na vsak način poravnati,“ je pritrnila Ada. „Veste kaj — tu, prodajte ta moj prstan; Žid vam da morda vendarle pet goldinarjev zanj.“

„Kaj ta prstan naj prodam — ki ga je daroval Prosen?“ se je čudila Tomajka. „To je vendar spomin.“

„Zame nima nobene vrednosti,“ je skoro osorno odgovorila Ada. „Si-

vprašanja, ki so provzročila narodnostne boje, so ostala v zraku. Svojega stališča nismo opustili. V splošnem bom kot trgovinski minister zasedoval ogrsko in odlčno narodno politiko. Napraviti hočem deželo bogato, gmočno in neodvisno.“

Dunaj, 9. aprila. Vsled prizadevanja koalicije je cesar dovolil, da ostanejo voditelji koaliranih strank, ki so imenovani za ministre, tudi še v bodoče voditelji svojih strank. Potemtakem ostane še Kossuth predsednik neodvisne stranke, grof Zichy predsednik ljudske stranke in Daranyi predsednik ustavne stranke.

Budimpešta, 9. aprila. Nova vlada predloži takoj v prvi seji državnega zboru svoj popolni poslovni načrt. Ministrski predsednik dr. Wekerle bo po cesarjevem naročilu glede vojaškega vprašanja podal izjavo, ki bo narod popolnomu pomirila, ker bo priznala v vojaških zadevah deželi vse njene pravice.

Skoraj vsi odstavljeni uradniki so se zopet prijavili za službe ter že prevzeli svoje posle.

Govori se, da pride cesar 19. maja v Budimpešto, da osebno otvoriti državni zbor s prestolnim govorom. Potem se bodo vrstile v Budimpešti razne dvorske slavnosti, h katerim pride tudi prestolonaslednik.

Avtstria in Italija glede Balkana.

Rim, 9. aprila. Glasilo italijanske vlade je prineslo oficijozno izjavo: „Nekateri časopisi so prinesli poročila in komentare, češ, da ima Avstro-Ogrska okupacijske namene na Balkanu. Lojalne izjave in zagotavljanja, ki jih je naša vlada v tem oziru opetovano dobivala, odvzamejo tem vestem vsak pomen. Vse take vesti so neutemeljene in bi mogle le zasejati nezaupnost v dosedjanje dobre razmere med obema državama.“

Nemiri na Balkanu.

Carigrad, 9. aprila. Turška vlada je dobila iz Aten poročilo, da sta prestopili dve grški četji pod vodstvom nekega stotnika in poročnika turške meje.

Sofija, 9. aprila. V Gimildžini v drinopolskem vilajetu so našli v hiši nekega Bolgara zavoj dinamita in pisma na štiri Bolgare, naj na dan praznovanja neodvisnosti Grške vrjejo bombo v vladno poslopje, v grško šolo in v hišo grškega zdravnika.

Novo rusko državno posojilo.

Dunaj, 9. aprila. Avstrijske banke se udeležijo ruskega posojila s 1200 milijoni. Posojilo se prenese na avstrijski borznji trg ter se ga udeležijo vse dunajske banke. V ta namen so že odpotovali nekateri avstrijski bančni ravnatelji v Pariz. Tudi v finančnem ministrstvu je bilo važno posvetovanje.

cer pa ta prstan ni samo moj, nego nas vseh. Prosen mi ga je daroval v zahvalo za očetove lekcie.“

Tomajka je nekam nezaupno pogledala svojo hčer, kajti vedela je, kako vesela je bila Ada tega prstana in prepričana je bila, da se med Ado in med Prosenom plete ljubezenko razmerje, a še predno je mogla kaj reči, se je že oglasil Tomaj:

„No, da... Prosen je jako spoden človek... takten je in ker pouka ni mogel po vrednosti plačati, je hotel s tem prstanom pokazati svojo hvaležnost. Tak prstan smemo pač prodati. No, in če dobis zanj kaj več, ljuba moja žena, kupi oglja in kaj mesa ter malo vina.“

Tomajka je šla in imela še srečo. Žid ji je prstan dobro plačal, tako dobro, da je mogla poravnati svoj dolg in nakupiti vina in mesa in še nekaj sladčic. Vrnila se je s polno košaro.

Na stopnicah je srečala Lavrino postrežnico, ki je z začudenjem ogledovala polno košaro in vprašala:

„Kaj ste zadeli v loteriji?“

„Skoro,“ je nekako veselo zaklicalista Tomajka. „Zgodilo se je nekaj nenavadnega in to hočemo poslaviti. Vsaj enkrat hočemo biti veseli.“

Italija si pomnožuje bojno brodovje.

Rim, 9. aprila. Ministrski svet je končno le sklenil, zahtevati od zbornice 350 milijonov lir za nabavo 7 novih oklopnic. V zbornici je pričakovati velik odpor.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. aprila.

— Nekoliko pripombe k dogodkom v deželnem zboru kranjskem.

Pod tem zaglavjem piše „Edinost“: Iz poročila, ki je je priobčil „Slovenec“ o klubovi seji „Slovenske ljudske stranke“, posnemljemo, da je načelnik tega kluba izjavil, da so poslanci te stranke storili svojo dolžnost, „da pribore ljudstvu volilno pravico za deželni zbor, v kolikor je v dosedanjih razmerah dosegljivo“. Menda se ne motimo, ako v tem poslednjem privesku iščemo težo izjave predsednika „Slovenske ljudske stranke“ storili svojo dolžnost nasproti demokratičnemu in narodnemu principu, ako bi bili brez ozira na strankarske koriste slovensko manifestirali za to, da se z volilno reformo odpravi vsaki privilegij veleposestva in nemštva!!

— Za pravico Sodražice. Piše

se nam iz Sodražice: Sosebno mi Sodražanje smo bili silno radovedni na načrt kranjske deželne vlade glede volilne reforme. Zvedeti nas je miško, ako bodovali po dolgih 20 letih našli zopet milosti pri vladi, da bodovali smeli voliti skupno z mestni in trgi, kar nam gre po vsej pravici ter po jasnem zakonu, ali pa bodovali zopet oskodovani na korist — Kočevcev, kakor doslej. No, česar smo se bali, to se je zgodilo! Vlada, ki bi moralna vendar sama prava spoštovati zakon, vlada, ki ne bi smela biti nepristranska, ta vlade je pokazala zopet, kako skrbi povsod bodisi v državnem zboru ali v deželnih zborih za svoje ljubljene Nemce, medtem ko bi druge slovanske narode najrale v žlici vode potopila. Pa slavna vlada si torej ni nič pomislila teplati z nogo zakon, samo da more s tem pomoči Nemcem do večine v dotični volilni skupini. Naša kranjska vlada hoče svojim ljubljencem Kočevcem zopet zagotoviti eden mandat s tem, da je v volilno skupino Kočevje privelo samo trg Ribnico, ne pa tudi trga Sodražica, kar bi bil po dotednem zakonskem načrtu dolžna storiti in kar se je v enakem slučaju povsod drugod zgodilo. Vse to se skuša uveljaviti na stroške našega trga, ki steje 143 hiš (brez Jelovca) in ki ima že nad 60 let stare tržke pravice, velike tedenške tržne dneve in ki je srednje cene točne lesne obrti ter industrije vse Ribniške doline. Trg Sodražica je torej taisti, katerega skuša vlada zopet oropati pravice, ne da bi smeli voliti z mestni in trgi, kakor bi po novem vladnem načrtu volili celo manjši obrtni kraji, kakor selske občine Kropa, Kamna gorica, Zagorje in Toplice. To je krivica, katera nas boli tembolj, ko vidimo, da si upa vlada kaj takega predlagati na naši slovenski zemlji, da si upa vlada Slovence na Kranjskem prikrajšati na korist — Nemcev. Sodražica je edini trg na Kranjskem, katerega se na tako nečuven način s teplanjem zakona prezira, da ne bi smel po vladnem načrtu voliti z mestni in trgi. In mi tržanje naj bi k temu molčali?! Nikdar in nikoli!! Slednji tržan bode natančno obveščen o tej nameravani vladni krivici napram nam in upamo, da se bodovali proti tej vladni nameri vsi tržani složno horili. Naj ne bode nobene izdajice med nami!! Gre se za čast našega trga, gre se za stare naše pravice, gre se za slovensko stvar. Slovenske poslane — vse brez izjeme — pa prosimo, da nam stojijo pri sprejetju tega vladnega volilnega načrta trdn na strani! Mi jim zaupamo; ako je pa le politično prepričanje katerih gospodov poslanec takoj trhlo, da je mogoče, da bi se tudi med njimi našli Efijalji, da je mogoče, da bi nas v tem važnem trenotku, ko se gre za naše pravice ter za skupno slovensko stvar zapustili ter zatajili, potem bodovali pojasnili o tem slovenskemu svetu njih postopanje ter poklicali istega za pričo takemu krutemu izdajalskemu počenjanju. Dal Bog, da ne bi bili prisiljeni tega storiti! Omenimo naj še, da se poslal ta dopis, obema

Dalje v prilogi.

slovenskima dnevnikama s prošnjo, da ga oba objavita.)

Velikansko hinavstvo. V Majarončkovi gostilni v Vodmatu je bil v petek „shod Vodmatčanov“, na katerem se je govorilo o obč. volitvah. Shod je postavil tudi svoje kandidate. Vse to se dela v znamenju meščanstva, češ, ne gre se za to, če je kdo klerikalec ali liberalce, gre se le za meščanstvo. Pa to je grdo hinavstvo. Klerikalci vedo, da v Ljubljani ne smejo nastopiti z odprtim vizirjem in zato se skrivajo za anonimimi odbori. Tudi sedaj tiče za shodom pri Majarončku in njegovimi kandidati — ljubljanski klerikalci. Dokaz tega visi v oknu pri Šešarku, namreč lastnoročen rokopis dr. Evgena Lampeta, oklic, ki ga je Lampe sestavil za omenjene kandidate. Dr. Lampe piše v tem oklicu: „Neodvisni meščanji smo; ne bojimo se ne „Slovenskega Naroda“, ne „Slovenca“, vemo, da v obč. svetu ne sme vladati ne liberalna, ne klerikalna, marveč edinole meščanska stranka.“ Tako piše dr. Lampe. Kdor ve, kako vlogo igra Lampe v klerikalni stranki, tisti spozna iz rečenega oklica velikansko hinavstvo klerikalcev. Naj si vsakdo ogleda Lampetov rokopis v oknu pri Šešarku in naj si zapomni, da ti „neodvisni meščanji“, ki hočejo pri volitvah zgago delati, niso druga, kakor hlapci izdajalskih klerikalcev in lakaji nemškoklerikalne zvezze.

Kovač Verhovec Franc v Vodmatu je postal po milosti malega Lampeta „neodvisni kandidat“ v občinski zastop ljubljanski. In zakaj tudi ne? Ako je mož že mestni revnič, na katero dostojanstvo je tako zelo ponosen, zakaj bi ne mogel sedaj postati še mestni občinski svetnik?! Kako imenitno bi to bilo in prijetno, če bi oče Verhovec v dostojanstvu občinskega svetnika morda lahko sam likvidiral svoje račune za kovačka dela, ki jih je izvršil za mestni magistrat. O to bi bilo kaj udobno in neslo bi tudi nekaj! Potem bi se pač ne prigodilo, da bi magistrat zavračal njegove račune, kakor se je nedavno tega zgodilo, ko je oče udmaških reževed predložil previsok račun za nezadnato svtico 270 K. V tem slučaju bi bilo tudi izključeno, da bi moral svoje račune reducirati za beraško vsoto 100 K, tako bi tudi ne prišel v neprijeten položaj, da bi moral mestnim uradnikom pri knjigovodstvu ponujati 2 K, da bi mu odobrili njegov račun! Pri magistratu so res malenkostni ljudje, da se vlečajo za takšne bagatele! Če bo očka Verhovec postal obč. svetnik, potem se bo izvršila tudi v tem oziru potrebna izprenembra. Potem si pač nobeden uradnik ne bo več upal zavrniti njegovega „darilca“ in mu ocitati, da tako postopanje ni združljivo z dostojanstvom očeta udmaških reževed. Takšne nazore bo treba uradnikom izbiti iz glave. Ali mislijo ti ljudje, da bo mestni revni oče morda delal zastonj? Taki nazori! Res skrajni čas je že, da se napravi konec takšnih razmeram in da se pošlejo v občinski svet možje, ki bodo dali mestni upravi in gospodarstvu drugo modernejšo smer. In tu pride seve v prvi vrsti v poštev Verhovec France. Njegova kandidatura prodere prav gotovo. Znat' se mora, je rekel svoje dni Ravnik. A Verhovec razume svoj posel. Kdo izmed kandidatov je tako splendiden, kakor on? Zaman stavimo to vprašanje! Ni ga in ga ni. Kdo drugi bi bil tako kolosalno nobel, da bi odpuščal račune in ne zahteval plačila za svoj zasluzek?! Torej, Ljubljanci, bodite pametni in volite njega in dobro se vam bode godilo, zlasti ako izvolite poleg Verhovca še dva druga „neodvisna kandidata“ — Mačka in Dachsa!

Narodno-napredni volilci v Šiški sklicujejo na velikonočni ponedeljek ob desetih dopoldne v telovadnico Šišenskega „Sokola“ javen ljudski shod. Dnevni red: Volilna preosnova za deželni zbor kranjski in volilna reforma za državni zbor.

Politično društvo „Jednokopravnost“ v Idriji priredi v četrtek, dne 12. t. m. ob polu 9. uri zvečer v prostorih delavskega bralnega društva shod s sledenim sporedom: 1. Volilna reforma za državni zbor. 2. Volilna reforma za deželni zbor kranjski. Somišljeniki naj se polnoštevilno udeleže tega shoda.

Solska vest. Za suplentinjo v Radeču pride učiteljica gospodična Gabrijela Simenc iz Ljubljane.

Imeniten gost. Danes je obiskal naše uredništvo znameniti sorbski (lužički) učenjak in književnik dr. Ernest Muka, profesor na gimnaziji „Albertina“ v Freiberku na Saksonskem. To je menda prvi Sorb, ki je obiskal našo belo Ljubljano. Zastopnika bratskega naroda sorbskega, ki je poleg slovenskega najmanjši narod slovanski, pozdravljamo v svoji sredi kar najiskrene.

Slovenska Lada. Bolgarski, srbski in hrvatski Ladi se je pridružila tudi „Slovenska Lada“. V soboto zvečer se je vršil ustanovni shod slovenskega odseka, ki je deloval že delj časa kot pripravljalni odbor. Udeležba je bila za naše razmere še dosti dobra, vecje se tudi ni pričakovalo. Predsednik je bil akad. slikar g. Ferdo Vesel, zapisnikar g. Vitoj Jelenc. Tajnik g. Cvetko Golar je poročal o pravilih Saveza jugoslavenskih umetnikov po pravilih hrvaške sekcie. Pravila so bila z malimi spremembami sprejeta in sklenilo se jih je predložiti takoj, ko jih predela v par točkah g. Jelenc, vladl v potrdili. Dopisu g. Veseli za centralni odbor letošnje razstave v Zofiji, ki je naveden, naj se imenuje g. Bezenšek zastopnikom „Slovenske Lade“, se je ugodilo, tudi predlogu srbske umetnice gdč. Nadežde Petrovićeve, da naj slovenski umetniki pred razstavo v Zofiji razstavijo za teden dni svoje umotvore v Belgradu, se je ugodilo v toliko, ako prevzame srbska sekcia vse garancije. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni gg. Ferdo Vesel predsednikom, Svit. Peruzzi blagajnikom, Cvetko Golar tajnikom! Prvi občni zbor se sklice takoj, ko bodo potrjena pravila. — Lada je torej ustavljena in dolžnost slovenskih umetnikov vsake stroke je, da se v čem večjim številu vpišejo v društvo, da more „Slovenska Lada“ pri letošnji skupščini jugoslavenskih umetnikov nastopiti primerno naši umetnosti! Prijave sprejema g. Cvetko Golar v Ljubljani.

Za pobita okna v tržaški ljudski šoli družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Stolni kanonik I. Sušnik in prof. dr. I. Svetina à 2 K; profesorji: A. Bartel, L. Leherhas, Fr. Novak, R. Perušek, M. Petelin, dr. I. Žmavc à 1 K. — Živeli nasledniki!

Društveni godbi ljubljanski je podelilo „Obrtno pomožno društvo“ v Ljubljani denarno podporo, za kar se odbor društvene godbe omenjenemu društву najtopleje zahvaljuje.

Obrtno pomožno društvo je imelo v sredo dne 28. sušca ob pol šesti uri popoldne v Židovskih ulicah št. 8, svoj 50. redni občni zbor. Društveni predsednik g. L. Widmayer je pozdravil zborovalec, konstatoval sklepnost in otvoril zborovanje. Z obzalovanjem je omenil, da je društvo v tekočem letu vsled nemile smrti zopet izgubilo dva dolgoletna člana kakor g. Prelesnika, društvenega knjigovodjo, in odbornika g. Ivan Bizjaka, nakar so v znak sožalja in spoštovanja gospodje vstali. Za očarovatelj sejnega zapisnika sta bila imenovana gospoda Franc Starje in Ignac Čamernik; za skrutinatorje volilnih listov pa so bili izvoljeni gospodje Ivan Bonač, Anton Krejči in Anton Putrich. Nato je poročal predsednik o delovanju društva tole:

V letu 1905 je imelo društvo 1,710.899,43 K denarnega prometa, čistega dobička pa 689,201 K torej za 2323,87 K več, kakor leta 1904. Rezervni zaklad, lastno društveno premoženje, znašal je lansketo leta 119.413,62 K, a pomnožil se je letos za zgornji čistti dobiček in je narastel torej na svoto 126.305,63 K, kar dokazuje, da društvo klub premognemu številu ljubljanskih denarnih zavodov lepe napreduje. Iz društva izstopijo letos po društvenih pravilih iz načelstva gospodje odborniki in sicer: Anton Krejči, Ludovik Widmayer, Jakob Zalaznik in Jernej Žitnik, kateri so se pa za nadaljno triletno dobo zopet volili in mesto umrlega odbornika g. Ivan Bizjaka pa je bil izvoljen g. Karel Žužek za dobo dveh let. Ko je potem pregledovalnega odbora načelnik g. Lokar poročal o letošnji reviziji in o popolni pravilnosti vseh knjig, je na njega predlog zbor odobril računski sklep za leto 1905., ravnateljstvu pa podelil absolutorij. V odsek za pregledovanje računov za l. 1906 so bili vnovič izvoljeni gg.: Josip Lokar, Anton Leutgeb in Fran Kandare. Nato je bilo še po-

svetovanje glede podpor za dobrodelne namene, se odločila gotova svota, katera se bode tudi razdelila. Gosp. Ivan Bonač je tudi predlagal, naj občni zbor pooblasti izvanredni odbor, da izdela predlage za v proslavo 50letnice in da izvanredni odbor skliče v ta namen izvanredni občni zbor. Konečno je zbor na predlog gospoda Kozaka ravnateljstvu za njegov trud in uspešno delovanje enoglasno priznal polno zupanje, na kar se je g. predsednik toplo zahvalil in zborovanje zaključil.

Šišenski Sokol je imel pretekli petek v društveni telovadnici sestanek ob jako povoljni udeležbi. Po starostovem pozdravu se je prešlo na dnevni red. Poročal je br. Kostenapfel o zletih v Brežice in Zagreb ter o nastopu pri slavnosti razvijanja društvene zastave. Opelovanje je poudarjal, da ne smemo biti samo Sokoli na jeziku, da ne izpolnjujemo svoje sokolske dolžnosti, ako se samo oblecemo v sokolsko obleko, ampak moramo pokazati tudi v dejanju, kaj je naloga sokolstva. Pozival je navzoče, naj se v kolikor mogoče velikem številu udeležujejo redovnih in prostih vaj, da bodoemo po javnih nastopih pokazali, da Šiška ni napredna samo z jezikom, ampak tudi v resnicu. Njegov govor je žel splošno odobravanje in je imel tudi uspeh, da se je takoj privabilo 16 starejših bratov, ki so obljubili, udeleževati se redovnih vaj. Da se omogoči tudi revnejšim članom udeležba pri zletih, se je na predlog staroste br. Zakotnika sklenilo, prirediti nekaj zabavnih večerov, katerih čisti dobiček bi se porabil v ta namen. Izvolil se je zabavni odsek 4 članov, ki ima presekeri vse potrebno. K točki: volitev agitacijskega odseka je govoril br. Zagradnik, ki je poudarjal potrebo agitacije za pridobitev novih članov. Šišenski Sokol ima veliko stroškov, ki se ne krijejo s članarinou dosedanjih članov. Pridobiti je treba novih in v ta namen naj se voli agitacijski odsek. Predlog se sprejme in izvoli se odsek štirih članov. Ker ni imel ničesar več ničesar predlagati, se je zahvalil br. starosta za tako številno udeležbo in zaključil sestanek. Želeti bi bilo, da se prierede redni taki sestanki, morebiti vsaj vsak mesec, da se spoznajo člani bolje med seboj in imajo priliko, staviti nasvete in zgovoriti se o drugih potrebnih stvarih.

K.

Častna svetinja požarne brambe. Za 25letno zaslužno delovanje so dobili sledenči člani požarnih bramb častno svetinjo: v Dolenjih vasi pri Ribnici: Ignacij Mrhar, Ivan Boje, Ivan Mrhar in Jakob Gnidica; v Domžalah: Matevž Janežič, Valentij Pavlič, Rudolf Mayer, Alojzij Šme in Jakob Šme; v St. Jerneju: Josip Janžovič, Anton Homan, Josip Kovačič, Josip Skalj, Ignacij Zagorec in Ivan Gorišek; v Kranju: Anton Depoli, Franc Erzen, Lovrenc Grohan, Karel Jager, Karel Modrijan, Alojzij Pečnik, Anton Roš, Anton Zupanc, in dr. Edvard Šavnik; v Krškem: Anton Rupert, Franc Lavrinšek, Oton Lajovic in Emerik Jarnovič; v Metliki: Anton Trček, Franc Grubar, Franc Kremesec, Ivan Habjan, Franc Prus, Franc Logar, Josip Papič, Ivan Škof in Franc Zavrsnik; v Novem mestu: Adolf Gustin, Avgust Luser, Franc Lepič, Anton Stopar, Avgust Ferlič in Josip Škrlj; v Postojni: Matija Verbič, Ivan Ogrizek, Jakob Smerdu, Ivan Habjan, Štefan Debevec in Jakob Žitko; v Škofji Luki: Ivan Debelak, Juri Grohar, Ivan Grohar, Teodor Faul in Andrej Jamnik; v Vevčah: Josip Hirscher, Vaclav Pollak, Josip Tomšič, Franc Copič in Franc Mihaljevič; na Viču-Glini: Janez Svetlič; na Vrhniku: Karel Mayer, Josip Köstner, Anton Iglič in Fran Štular.

Po mladih punicah se toži šentlambertskega pobožnemu župniku Plantariču. 14letne nerazsodne dekle sprejema v Marijino družbo, iz katere mu pa uhajajo, ko pridejo do zavesti, da človek ni zato na svetu, da bi molil na komando, ampak da je predvsem njegov namen, da postane koristen član človeške družbe, kar mu je v Marijinih družbah zabranjeno. Tako je pred kratkim izstopil parometno dekle iz Plantaričeve Marijine družbe in Plantarič, čigar duša je bila vsled tega ognjenja v črn žalobni plašč, je pisal njenemu očetu turobno pismo, iz katerega je razvideti, da je vsako dekle nesrečno, ki ni v Marijini družbi. Podpisal se je z „Vaš žalostni dušni pastir J. Plantarič“. Res je žalostno, če zapuščajo človeka, ki je sam in nima nobenega prijatelja, mlađa dekleta svežih, zdravih lic in veselne hrave. A Plantarič in drugi priganjači v Marijine družbe naj si zapomnijo: Živeti pod disciplino je za mlado dekle pusto in prazno in če se mlado srce uda v to disciplino, je izgubljeno za življene in kot svinec težka otočnost leže na njeno srce. Namen ženske je vednar, da bo kdaj žena ali mati. Kaj pa hočete od žene, zlasti pa od matere, če je žalostna, resna, se ne zna

in ne more od srca nasmejati in prebita pri vsaki priložnosti rožni venec in molitveno knjižico? Mož je gotovo ne bo imel rad tako, kot bi jo imel, če je ne oklepa neumna ascetična ozkorčnost. In kakšni so otroci matere-nene? Naredimo velikanski zid okoli cele kranjske dežele, pozaprime se vsi v celice in molimo ter delajmo pokoro, da bodo grohov rešeni. Tem je opravljena vsa naša dolžnost na zemlji. To je mnenje naših duhovnikov, ki hite vabiti mladi živiljenja željni svet in Marijine družbe, kjer se ubija mladostna veselost, ki mora vendar biti znak prostega duha in čiste vesti. Svoboda je zlato. To vedo tudi naša še tako priprosta kmetska dekleta, ki so napolnjena realnega duha. Kje si morete misliti, da bi kmetsko dekleta, ko sreča mlađega fanta, znanca, prijatelja, pogledalo v tla ali v stran, da se ji ne vzbude pregrešne misli? Take zahteve stavijo naši duhovniki, ki mislijo, da se mora pri vsakem pogledu vzbudit pregrešno poželenje. Kdor namerava storiti kako nepravilnost ali prestopek, ga stori in ga ne zadržuje nobena stvar, pa budi še tako vzoren član Marijine družbe. Nasprotno: Kakor vidimo, so ravno Marijine družbe premnogokrat povod največjim pregreskom in naravnost zločinom, izmed katerih jih seveda komaj deseti del pride na dan. Naj se Plantarič ne boji za odišla dekleta iz Marijine družbe. S tem da so izstopila iz te družbe, so ravno pokazala, da imajo odločnost v srcu in ta odločnost jih bo vodila, da se bodo znala varovati vsega, o čemur vedo, da ni dobro zanje.

Hlapec ubil konja. Hlapec Janeza Pršina na Prevalji pri Preserju je vozil gnoj na njivo. Pri izkidanju mu je konj nekaj nagajal. Surovi hlapec je konja udaril s kopacem s tako silo po glavi, da je rogelj kopač predl kost na čelu in prisnil možgane. Konj se je zvrnil in bil takoj mrtev. Gospodar ima škodo 600 krov. Hlapca so orožniki izročili okrajnemu sodišču na Vrhniku.

Koncert „Dolenjskega pevskega društva“. Malo koncertov je bilo v Novem mestu, ki bi nudili toliko umetniškega užitka, kakor oni „Dolenjskega pevskega društva“ dne 7. t. m. v dvorani „Narodnega doma“, ki je bila napolnjena z zadnjega kočička. Vse se je poto tako dovršeno, da moramo gospodu pevovodovi Hladniku le častitati. S svojo mojstrsko rukoj je vodil mešane in ženske zbrane tako precizno, da smo ga občudovali. Zbori „Nebesje oznanja mogočnosti božje“ iz Haydnovega „Stvarjenja“, Dvořákov „149. psalm“ in Bendlovem „V črnem lesu“, ki jih je poto pevskemu društvo, so skladbe, ki zahtevajo veliko spretnosti od dirigenta kakor od zborov. To smo opazili pri obeh. Z Dvořákovim psalmom je pokazal g. Hladnik, da si upa pri svojem znanju in vztrajnosti z zborom „Dolenjskega pevskega društva“ doseči tudi pri težkih umotvorih najlepših uspehov. Pri Bendlovem „V črnem lesu“ smo se divili finemu prednašanju, ki ga zahteva ta ljubka skladba. Med tem ko ima Dvořákov psalm mogočne akorde, ki napravljajo veličasten vtisk, je Bendlov zbor „V črnem lesu“ poln milih melodij, iz katerih veje neka prijetna melankolija. V zadnjem zboru je pel bariton-solo zelo čuvstveno g. Germ. On ima krasen in mogočen bariton, ki doni zlasti v srednjih legah zelo prijetno in prikupljivo. V arjah iz Marschnerjeve opere „Hans Heiling“ in Čajkovskoga opere „Ondine“ se izkazal zelo izvezbanega solista. Naravnost očaral nas je s svojim igranjem na glosi kapelnik mestne garde g. Hachla. Igral je Pablo de Sarasato, „Fantazijo na ciganske melodije“ in Weniawskoga „Faustovo fantazijo“ tehnično in umetniško tako dovršeno, da je žel od občinstva priznanje, ki je bilo spremljano z gromovitim aplavzom. Moral je dve točki dodati. Kot prvi dodatek je igral „Ogrsko rapsodijo“, kot drugo svojo krasno lastno skladbo „Serenado“. G. Hachla je učenec slavnega profesorja praskega konservatorija Ševčika, pri katerem sta bila skupno v šoli s kraljem gosli — Kubelikom. Nadi nam je nenavadn užitek. On je umetnik, ki igra z nedosegljivo virtuočnostjo, globoko zamišljeno in čuvstveno izrazito. Želimo iskreno, da ga v najkrajšem času zopet slišimo. Novo mesto pa naj bo ponosno na pridobiti takega umetnika. Končno naj omenimo še sekstet iz opere „Lucia de Lammermoor“, ki se je moral na občno zahtevu ponoviti, in vzorno spremljanje na klavirju, katero so oskrbovali zelo točno gospa in gospod Hladnik, ter gospica in gospod Hladnik.

M.
Originalna svarilna deščica. Na razpotju občinskih cest v Čečno vas in Prečno pri Novem mestu je pritrjena na kol deščica, na kateri se bese najprej, da so most čez potok Prečno pri Zalogu odstranili, ker je bil že ves segnat, nato pa stoji ostro svarilo, da bo vsak, kdo pelje čez ta odstranjeni most, kaznovan s 5 K globe. Če se bo ob-

činska blagajna polnila s

